

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Cambios sociodemográficos e territoriais		Código	615525023
Titulación	Mestrado Universitario en Políticas Sociais e Intervención Sociocomunitaria			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Segundo	Optativa	6
Idioma	CastelánGalegoInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Socioloxía e Ciencias da Comunicación			
Coordinación	Lamela Viera, Maria del Carmen	Correo electrónico	carmen.lamela@udc.es	
Profesorado	Lamela Viera, Maria del Carmen	Correo electrónico	carmen.lamela@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Trabállanse teorías e metodoloxías para explorar as relacións interxeneracionais no seu contexto histórico e ecolóxico.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A21	CEE1 - Explicar os procesos de exclusión vinculados ás transformacións da estrutura familiar e por idades das sociedades.
A22	CEE2 - Manexar ferramentas conceptuais e metodolóxicas para a análise da vulnerabilidade asociada a formas de convivencia e a determinados grupos de idade.
A23	CEE3 - Identificar as dinámicas interxeracionais, biolóxicas e socioeconómicas que xeran situacións de exclusión.
A24	CEE4 - Identificar situacións e procesos de segregación de colectivos vulnerables asociados ao avellentamento demográfico.
B1	CB1 - Demostrar coñecementos avanzados, de carácter multidisciplinar, para a investigación e o exercicio profesional no ámbito da exclusión social.
B2	CB2 - Aplicar e integrar os coñecementos a contornos e problemas emerxentes e indefinidos, na práctica investigadora e profesional.
B3	CB3 - Seleccionar o marco científico adecuado para avaliar as evidencias dispoñibles e postular hipóteses razoadas sobre a avaliación previsible dos feitos sociais estudados.
B14	CX2 - Realizar unha análise crítica da realidade social e do desenvolvemento profesional vinculada aos feitos sociais sobre os que se traballa.
B19	CX7 - Dar respostas innovadoras e orixinais ante situacións problemáticas emerxentes relacionadas coa exclusión social.
B20	CX8 - Aplicar a perspectiva comparada na comprensión das problemáticas sociais e das respostas e solucións políticas.
B21	CX9 - Aplicar unha perspectiva interdisciplinar na análise e a valoración de problemáticas de exclusión e políticas sociais de inclusión e cohesión.
B22	CX10 - Recoñecer e valorar os xuízos de valor e as evidencias nos argumentos que sosteñen as descricións e políticas sobre a realidade social.
C3	CT3 - Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C5	CT5 - Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C7	CT7 - Desenvolver a capacidade de traballar en equipos interdisciplinares ou transdisciplinares, para ofrecer propostas que contribúan a un desenvolvemento sostible ambiental, económico, político e social.

Resultados da aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título

Identificar procesos históricos de cohesión e de exclusión asociados a distintos tipos de hábitats	AM21	BM1	CM3
	AM22	BM2	CM5
	AM23	BM3	CM7
	AM24	BM14	
		BM19	
		BM20	
		BM21	
		BM22	
Recoñecer a relación entre variables espaciais e territoriais e as necesidades da poboación segundo as súas características sociodemográficas	AM21	BM1	CM3
	AM22	BM2	CM5
	AM23	BM3	CM7
	AM24	BM14	
		BM19	
		BM20	
		BM21	
		BM22	
Analizar a vulnerabilidade ecolóxica de distintos colectivos	AM21	BM1	CM3
	AM22	BM2	CM5
	AM23	BM3	CM7
	AM24	BM14	
		BM19	
		BM20	
		BM21	
		BM22	

Contidos	
Temas	Subtemas
Estudo e caracterización do territorio	
Indicadores de cohesión e de segregación territorial	
A conformación histórica do hábitat	
Urbanización, avellentamento e despoboación	
Exclusión espacial e exclusión social	
Representación social e construción cultural do hábitat	

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Traballos tutelados	A21 A22 A23 A24 B1 B2 B3 B14 B19 B20 B21 B22 C3 C5 C7	3	33	36
Seminario	A21 A22 A23 A24 B1 B2 B3 B14 B19 B20 B21 B22 C3 C5 C7	9	94.5	103.5
Atención personalizada		10.5	0	10.5
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición

Traballos tutelados	En cada sesión presencial dedicárase unha hora á reflexión aplicada e actualizada dos materiais discutidos no seminario, co obxectivo de elaborar resultados e chegar a conclusións que se materializarán nun traballo final. Valorarase especialmente a formulación metodolóxica e o carácter divulgativo da redacción final.
Seminario	As clases presenciais desenvolveranse a modo de seminario no que se discutirán lecturas e documentais asignados. A avaliación estará en función da asistencia e da exhaustividade dos materiais revisados polo alumno.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	É previsible que cada alumno requira orientación personalizada para aclarar dúbidas ou ampliar a información necesaria para o seu traballo final. A atención personalizada desenvolverase tanto de forma presencial (directamente a aula e no despacho do profesor en horarios de titoría) como non presencial (a través do correo electrónico e mediante a plataforma Moodle).

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A21 A22 A23 A24 B1 B2 B3 B14 B19 B20 B21 B22 C3 C5 C7	En cada sesión presencial dedicárase unha hora á reflexión aplicada e actualizada dos materiais discutidos no seminario, co obxectivo de elaborar resultados e chegar a conclusións que se materializarán nun traballo final. Valorarase especialmente a formulación metodolóxica e o carácter divulgativo da redacción final.	40
Seminario	A21 A22 A23 A24 B1 B2 B3 B14 B19 B20 B21 B22 C3 C5 C7	As clases presenciais desenvolveranse a modo de seminario no que se discutirán lecturas e documentais asignados. A avaliación estará en función da asistencia e da exhaustividade dos materiais revisados polo alumno.	60

Observacións avaliación
Os alumnos que non poidan asistir ao seminario presencial serán considerados como alumnos de modalidade online e recibirán unha programación e un plan de avaliación personalizado, acordado a través de correo electrónico. Iso requirirá un encontro preliminar por video conferencia coa profesora. Así mesmo, o sistema de avaliación das convocatorias de xullo e sucesivas, serán acordadas de forma personalizada con polo menos 3 meses de antelación á pechadura de actas.

Fontes de información	
Bibliografía básica	- Herrera, Mª Soledad (2007). Individualización social y cambios demográficos. Madrid: CIS - Kreager, Philip y Schröder-betterfill, E. (Eds) (2005). Ageing without children. Berghen Books - Livi Bacci, Massimo (1988). Ensayo sobre la historia demográfica europea. Barcelona: Ariel - Moré, Paloma (2017). Migraciones y trabajo con personass mayores en las grandes ciudades. Madrid: CIS - Otero, Raimundo (2017). Sociología e historia de la ciudad desconcentrada. Madrid: CIS Toda a bibliografía esencial e complementaria estará dispoñible na plataforma Moodle.
Bibliografía complementaria	

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías